

צביקה שטרנפלד - הינה הצרפתי

ז'אק פרוור (Jacques Prévert 1907-1977) משורר צרפתי מצליח ותסריטאי נחשב, שרבים משיריו הולחנו. הפעם השיר כולל הסבר ודורש השתהות של הקורא. השיר מובא גם במקור.

קרתנות

האדמירל

הָאֲדָמִירָל לְרִימָה
 לְרִימָה מָה
 לְרִימָה כְּלוֹם.
 הָאֲדָמִירָל לְרִימָה
 לְרִימָה כְּלוֹם

L'AMIRAL

L'amiral Larima [יש כאן אנגרמה שאינה עוברת לעברית]

Larima quoi
 la rime à rien
 l'amiral Larima
 l'amiral Rien.

שיר זה, כמו שירים נוספים של פרוור, תורגם בעבר לעברית. ללא הסבר ודאי נראתה תמוה לקוראיו. הטקסט מושגת על משחק מילים. לרימה הוא שמו של האדמירל, אבל כשמפרקים Larima ל- la rime à "החרוז של"; כלומר יש לזכור שכאשר "לרימה" מופיע בשלוש מילים בצרפתית, המשמעות אינה שמו של האדמירל. קשה להתעלם מהעובדה שהמילה דמעה בצרפתית היא larme ובאיטלקית - lacrima, האם במודע או לא? ומכך שנפוליאון היה יציר כלאיים צרפתי-איטלקי. נחמה פורתא: לרימה מה נשמע גם כמשחק בעברית ויוצר ניגוד בין הצבאיות ל-מָמה.

אני מניח ששמי לא יזיק, "זיק" - כמו ניצוץ אלהי בסיגריה כבויה, אני מתהלך ביניכם עם פדור סורי בראש שבלודית מסתירה. הרחוב מלא ב"פוסית" ו"אחי" אבל חוץ מזה הכל כאן רקוב כמותי - מעין ריח נעורים של משתנה. אני יוצא במדים מהמצבה¹ רק פעמים לאורך השנה: בפורים ובערב יום הזכרון לילדים בקסדה, התנאי לשחרור הוא שכל מי שהכיר אותה נפטר מהמזרח התיכון² או שכבר אינו יכול להאמין ששמה עוד חמוש בגופה דרוכה. אני החלל הראשון שערק לחיים כבר מהטירונות הראשונה, רב תולעת ואלוף רמה הרימו גבה אך התנאים לעזיבתי היו נהדרים מן ההתחלה - אבי נשאר להתגורר בשואה, הייתי בן יחיד, קצת אחרי מותי אמא לאה התאבדה, וחברי הטובים היו מאז ומתמיד ספריות מנטה למציצה. בקצרה, כך הגעתי להיות המת-חי היחידי בסביבה ששומע אתכם לח את הצפירה. לצדי שתי בחורות חמודות עם שנים גאוניים קופאות מרמיון למשך דקה, אני מנצל את העינים של כלם לרצפה כדי לגרד בנחת את חר הכניסה³ של המותה, בשר עברי וקליע ערבי, סוף דו-לאמי נאה ממלחמת לבנון הראשונה. האסון הכי גדול עבורי היה להפסיק לנשם בצורה, בצורה כל כך פרובינציאלית: מירי צלפים ולא מקוקאין בשקיעה, בעצם, המות בכלל הוא עסק קרתני ביקום שמתפשט לנצח כמו מישחי שאף פעם לא תהיה מספיק עירמה. בזמן שחשבתני - הצער התפזר לאנשים גשומים שהולכים לביתם כמעט אבלים ושבעי פעימה. בשביל תחית המתים שאני - היום הזה דהוי ונורא, זה לא רק שפל החגיגות סגורות מדי, סדומיות, בלי טפת אלכוהול צדיקה, זאת היהרה, אתם רוצים להשתתף בכאבנו האולימפי אבל נשארים מתנשאים מעל פני האדמה כמו חתולה הירינית שמנה שיוולדת על השיש הצבאי שלי ללא בוששה, במקום ששים שניות של תהלת דומיה בואו תרדו אלינו לעשות שבת, להניח בץ בשלחה, בדמוקרטיה האמתית היחידה של הלבנט יש מקום לכל אחד ואחת - אל דאגה. טוב, אולי זה קצת מגום לתבע מחגב רעב לגלם עש שרוף ליממה שלמה או אפילו לשעה גלמודה, וגם לא נהרגתי בשבילכם אלא סתם בנגוד לרצוני וללא ידיעה כך שזה לא הוגן לאמלל אתכם בדרישה, אבל, לעניית קיומי, אתם חייבים להחליף הצגה...

⁴Divide et impera

1 בסים
 2 ובכלל
 3 וההצצה!
 4 לטינית: הפרד ומשול